

Mythologia, Francfort, 1581 - I, 19 : Quales Dii inter se fuerunt

Auteur(s) : Conti, Natale

Collection Mythologia, Venise, 1567 - Livre I

Ce document est une version augmentée de :

[Mythologia, Venise, 1567 - I, 17 : Quales Dii inter se fuerunt](#)

Collection Mythologie, Paris, 1627 - Livre I

[Mythologie, Paris, 1627 - I, 19 : Quels ont esté les Dieux entre eux](#) est une transformation de ce document

Collection Mythologie, Lyon, 1612 - Livre I

[Mythologie, Lyon, 1612 - I, 19 : Quels ont esté les Dieux entre eux](#) est une traduction de ce document

Informations sur la notice

Auteurs de la noticeÉquipe Mythologia

Mentions légales

- Fiche : Projet Mythologia (CRIMEL, URCA ; IUF) ; projet EMAN, Thalim (CNRS-ENS-Sorbonne Nouvelle). Licence Creative Commons Attribution - Partage à l'Identique 3.0 (CC BY-SA 3.0 FR)
- Images : Münchener DigitalisierungsZentrum (MDZ).

Citer cette page

Conti, Natale, *Mythologia* Francfort, 1581 - I, 19 : Quales Dii inter se fuerunt, 1581

Projet Mythologia (CRIMEL, URCA ; IUF) ; projet EMAN, Thalim (CNRS-ENS-Sorbonne Nouvelle)

Consulté le 14/01/2026 sur la plate-forme EMAN :

<https://eman-archives.org/Mythologia/items/show/5903>

Copier

Présentation du document

PublicationFrancfort, André Wechel, 1581

ExemplaireRegensburg (Allemagne), Staatliche Bibliothek, 999/Hist.pol.1307

Formatin-8

Langue(s)

- Grec ancien
- Latin

Paginationp. 73-75

Notice créée par [Équipe Mythologia](#) Notice créée le 28/12/2018 Dernière modification le 25/11/2024

clodis sententia, quæ homines ad voluptates, vitæque suauitates percipiendas hortatur: quæ vniuersam illam religionem evertit. ita enim inquit apud Euripidem in Cyclope:

ἢ γῆ δ' ἀνάγκη καὶ θάλα, καὶ μὴ θεῶν,
τίκτουσιν ποῖαν τιμὰ πικρὴν ἔσται,
ἃ ἔγω εἶμι θυῶν, πλάω δ' αἰεὶ θεοῖσι δ' εὖ,
ἐκ τῆς μεγίστης καὶ τῆς δαιμόνων.
ὥς ταῦ πικρὸν γὰρ φαγῶν τοῦτο ἡμίραν,
ταῦς οὐτοῖς ἀνθρώποισι τοῖσι σώφροσι,
λοπῆν δὲ μάστιγι αὐτοῖς.

*Necesse terra sit volenti, siue non,
Herbas creare, pinguis sit sic grex ment,
Nulli Deorum, sed mihi quem nutrio,
Et huic Deorum maximo Ventræ: Viri
Vt solus est hic Iupiter prudentibus,
Bibendi, edendi sit lex diebus singulis,
Vincendi & Esque suauiter.*

Hoc autem consilium est non hominis, sed filii Neptuni, & Iouis ipsius nepotis, cui vanum fuisse illum Deorum cultum facile credi potest. at contra fieri non potest, vt ille suauiter viuatur, nullaque tristitia afficiatur, qui totus feratur ad voluptates, nulla habitatione innocentiae, cum illa sola omnem vitæ suauitatem largiri possit. Sed quid opus pluribus: tanta fuit horum Deorum crudelitas, vt Læfionem, quam Aten vocarunt, Iouis ipsius filiam esse tradiderit Homerus lib. 7. Iliad. quamuis Dei sola proprium sit beneficentia:

πρὶς παλαιὸς θυγάτηρ Ἀτῆ, ἣ πάντας ἀΐται.
*Atæ prisca Iouis proles, qua laesit omnes
Mortales.*

Patet ex iis quæ hæcenus dicta sunt, vt arbitror, quod talia fuerunt hominum vota, qualia Deorum sacrificia, & quales Dii ipsi credebantur, à quib. viuendi rationem acceperat, & quod omnibus vitis credebantur Dii illi fuisse cõtaminati, & quod nullæ vel religio vel ciuitas, quæ ad summum malitiæ perueniret, diuina esse potest. nunc consideremus quales Dii inter se fuerunt.

Quales Dii inter se fuerunt. CAP. XIX.

NEQUE mirum est sanè Deos tam sauos erga homines extitisse, atque omnia discordiæ, crudelitatis, & perfidi-

diæ semina in homines à Diis ipsis manasse, cum tanta fuerit iam inde ab initio inter hos Deos contentio, quantam neque cœlum, neque terra capere potuit. Quod si sceleratum est illum armis persequi, à quo aliquod magnum beneficium acceperis, profectò scelestissimus fuit Saturnus, qui illum insecutus est, à quo huius lucis vsuram acceperat. Verum non solum insecutus est, sed etiam captiuo virilia membra amputauit, ut testatur Ouid. in Ibim:

Saturnum Ut illas

Subsecuit partes, unde creatus erat.

Hoc paternum exemplum cum sibi ante oculos ad imitandum Iupiter proposuisset, Saturnum patrem & ipse cum armis insecutus est, & in Italiam confugere compulsi à quo, cum apud Ianum regem in Italia latuisset, quædam pars Italiæ Latium fuit appellatum, ut est apud Virg. lib. 8.

Primus ab ætherio venit Saturnus Olympo,

Arma Iouis fugiens, & regnis exul ademptis.

Is genus indocile ac dispersum montibus altis.

Composuit, legesq; dedit, Latiumq; vocari

Maluit, hic quoniam latuisset tutus in oris.

Iam verò quanta fuit Saturni feritas, qui suos filios vorabat? an potest is esse tolerabilis in alios, qui tam fuit ferus in suos filios? an potest aurea ætas, hoc est iustitiæ, humanitatis, pudiciæ, æquitatis plena administratio sub hoc rege fuisse, qui tam impius in parentes & in filios suos extirpasset? sed neque Iupiter quidem omnes contentiones patre de regno deiecto sustulit: neque regnum quietum possidere potuit, cum Gigantes, quasi paternæ iniuriæ vitores, in illum conspirarint, eumque penè de regno deiecerint. Enimuero cum hæc quoque certamina absoluisset, victoriæq; fuisset consecutus, nō tamen regnum quietum possedit, sed omnes propè Dij in illum aliquando insurrexerunt, atque ab affinibus penè fuit in vincula coniectus, ut est apud Hom. lib. 1. Iliad.

ὅτ' ἰφιδία καλαινφίϊ προίωσι

οἷν δὲ ἀθανάτοισιν ἀρκία λαργὸν ἀμύνει,

ὅτ' ἄρ' ἄρ' ἐνδ' ἡσσαι δλύμπιοι ἦσαν ἄλλοι,

ἢ ῥα τ', ἢ παρδ' ἄων, καὶ παλὰς Ἀθήνη.

Dixerim Ut superos inter depellere pestem

Te potuisse Ioni Saturni sanguine creto:

Celice

*Calicula volvere Iovem ut vincere tentantem,
Neptunus, Ino quoque, & Pallas.*

Præclarum sanè regnum, ac verè dignum, ut eius rex beatus appelleretur, in quo neque coniux, neque soror, neque filia, nec frater fuit amicus. Neque tamen inter se solum inimicitias hi Dij exercuerunt perpetuas, verùm etiam tantum autoritatis ac virium hominibus aliis in alium tradiderunt, ut sæpius ab hominibus fuerint vulnerati: sicut Iuno ab Hercule sagitta, ut ait Hom. lib. 4. Iliad.

τῇ δ' Ἡρῇ ὅτα μιν κρατερὸν παῖς Ἀμφιτρυγῶντι
ἀλίσταρον ἔταμαζον ὄϊσιν πρυγλῶχιν ἑρμῆα κῆρ.
*Perpressa est Iuno cum filius Amphitryoni
Percepisset dextram mammam, petiitque sagitta.*

Vulneratus fuit etiam Pluto ab eodem, ut est in his,

τῇ δ' αἰδὼς ὅς τοισι παλῶριε ὤμων ὄϊσιν,
εὐτὲ μαιωτὸς ἀνὴρ ἴδεαι δὴς αἰγυόχου
ἐν πύλῳ ἱερὸν ὀφθαλμοῖς ἑλάντ' ὁ δ' ὠκύνει ἰδὼκεν.
*Passus est Pluto horrendum cum dira sagitta
Intulit huic vulnus nati Iovis huius: & ille
Inter defunctos duros tulit inde dolores.*

Quin etiam Mars ipse belligerantium Deus, mortalium arma effugere non potuit, ut est apud eundem Hom. in his:

τῇ βᾶ μιν εὐστα τυχάν, διὰ δ' ἡρόα καλὸν ἰδὲ αἶψιν·
ἵα δ' ἰδὲν ὀφθαλμοῖς αὐτῇ, ὁ δ' ἰδὲν ὀφθαλμοῖς ἑλάντ' ὁ δ' ὠκύνει ἰδὼκεν.
*Hinc pulchramque cutem lacerat, ferroque cecidit,
Extrahit hinc hastam, Mars alta voce boavit.*

Idem postea ab Oto & Ephialte fuit in vincula coniectus. fuit Venus etiam vulnerata à Diomede. atque longum esset sanè commemorare quot incommoda Dij passi fuerint ab hominibus. facilè igitur adducor, ut durissima illorum hominum ingenia fuisse credam, quibus erat religionis & Deorum metus in animis imprimendus, cum virorum bonorum exemplis, & sapientum oratione eò adduci non possent: sed essent vel sceleratorum, quos ipsi admirabantur, autoritate, vel impii fabularum figmentis ad Deorum cultum adducendi. nam hæc omnia tradita sunt ab antiquis nulla alia de causa, nisi ut homines ad probitatem instituerent, & res naturæ aperiret obscuras, ut suis locis explicabimus.